

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. I. Țonov)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

ÎNCHEIERE

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Daniel Pantea, precum și recursului declarat de către reprezentantul recurentului Gheorghe Caraman, avocatul Artur Lungu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Caraman împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Ludmila Șapa cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către apelantul Gheorghe Caraman, a fost admis apelul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a fost modificată parțial hotărârea din 17 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea reparării prejudiciului moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, prin diminuarea sumei dispuse spre încasare cu titlu de prejudiciu moral de la suma în mărime de 50 000 lei până la suma în mărime de 25 000 lei. În rest, hotărârea a fost menținută,

c o n s t a t ă:

La data de 27 mai 2019, Gheorghe Caraman a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Ludmila Șapa cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin hotărârea din 08 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, nr. 2-1375/17, s-a hotărât încasarea de la Î.S. „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” în beneficiul lui Gheorghe Caraman a restanței la salariu în sumă de 29 679 lei și 36 de bani, a prejudiciului material pentru neachitarea salariului în sumă de 12 474 lei și a prejudiciului moral în sumă de 5000 lei, iar în total a sumei de 47 153 lei și 36 de bani.

Ulterior, prin încheierile executorului judecătoresc Ludmila Șapa din 17 iulie 2017 și 25 iulie 2017, hotărârea de mai sus a fost primită spre executare și pentru asigurarea executării titlurilor executorii emise în baza ei, s-au aplicat măsuri de

asigurare a executării. Însă, până în prezent, hotărârea menționată nu a fost executată, deși a trecut un termen mai mare de 22 de luni.

A considerat reclamantul că, în cazul dat, se constată o încălcare a dreptului creditorului Gheorghe Caraman la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, reieșind din faptul că hotărârea din 08 iunie 2017 a fost pusă spre executare și la momentul punerii spre executare au fost aplicate măsuri de asigurare a executării hotărârii, însă din răspunsul expedit de către executorul judecătoresc Ludmila Șapa, creditorului Gheorghe Caraman la 22 ianuarie 2019 și anexele la el, se observă că, executorul judecătoresc nu a insistat să obțină informații privind disponibilul mijloacelor în conturile bancare de la toate instituțiile financiare nominalizate în încheierile de aplicare a măsurilor de asigurare a executării. Respectiv, nu s-a insistat spre a obține informații cu privire la existența bunurilor mobile și imobile spre a fi comercializate și executată hotărârea din speță, deși astfel de active existau în proprietatea întreprinderii, ceea ce denotă că executorul judecătoresc, investit prin lege cu competență de executare silită, care a fost angajat pentru executarea hotărârii, nu a luat toate măsurile posibile de a executa hotărârea pronunțată în beneficiul lui Gheorghe Caraman.

A afirmat reclamantul că, din răspunsul executorului judecătoresc, expedit la 22 ianuarie 2019 creditorului Gheorghe Caraman se vede că executorul judecătoresc, în afară de aplicarea măsurilor de asigurare a executării nu a întreprins și alte măsuri, de-a lungul timpului în vederea executării forțate a hotărârii de mai sus.

Respectiv, în virtutea prevederilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, odată cu constatarea încălcării, este necesară repararea prejudiciului material și moral pentru neexecutarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil în mărime totală de 107 339 lei și 36 de bani, care constituie din prejudiciul material în sumă de 57 339 lei și 36 de bani; 47 153 lei și 36 de bani – valoarea hotărârii neexecutate în termen rezonabil; 6445 lei – prejudiciul calculat pentru perioada neexecutării sumei de 29 679 lei și 36 de bani (08 iunie 2017 – 25 mai 2019); 3741 lei – prejudiciul calculat pentru perioada neexecutării sumei de 17 474 lei (11 iulie 2017-25 mai 2019); prejudiciul moral în sumă de 50 000 lei.

A mai susținut reclamantul că, făcând referință la modul de apreciere a prejudiciilor materiale este necesar să se ia în calcul, în primul rând, perioada reală de neexecutare, care în cazul dat este de peste 22 de luni. Totodată, în cazul dat este întemeiat calculul sumelor cu titlu de prejudiciu material în două capete și anume prejudiciul material real, care corespunde cu suma obiectului neexecutării în mărime de 47 153 lei și 36 de bani și dobânda de întârziere calculată prin prisma prevederilor art. 619 Cod civil, care este calculată în mărime de 10 186 lei, constituită din suma de 6445 lei, care este prejudiciul calculat pentru perioada neexecutării sumei de 29 679 lei și 36 de bani (17 iulie 2017 – 25 mai 2019) și suma în mărime de 3741 lei, prejudiciul calculat pentru perioada neexecutării sumei de 17 474 lei (25 iulie 2017-25 mai 2019).

A afirmat reclamantul că, solicitarea prejudiciilor materiale în valorile enunțate mai sus, în cazul dat sunt pe deplin întemeiate, deoarece există o legătură de cauzalitate între încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și pierderile materiale datorită imposibilității de a se folosi de drepturi pecuniare sau de a se bucura de fructele acestora. Or, este constatat că, în cazul încălcării duratei rezonabile a executării, atunci când există o hotărâre judecătorească definitivă considerată un bun în sensul Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, dacă

hotărîrea poate fi evaluată din punct de vedere patrimonial, prejudiciul cu titlu material poate fi evaluat și el. Mai mult ca atât, este necesar de menționat că la baza sumei neexecutate în termen rezonabil este salariul neachitat creditorului executării, pentru care a muncit la locul său de muncă.

La fel, acest fapt are o relevanță și mai ridicată la capitolul încasării despăgubirilor morale, care, conform practicii CEDO se încasează prin aplicarea unui standard mai ridicat decât în alte cazuri, deoarece restanța la salariu și despăgubirile pentru neachitarea lui la timp, fac parte din drepturi sociale inerente persoanei.

Așadar, a comunicat reclamantul că, în rezultatul neachitării ilegale a salariului și respectiv a ulterioarei neexecutări în termen rezonabil, creditorul Gheorghe Caraman a suferit agravarea stării sănătății sale constatată în 04 februarie 2018 și ulterior, caracterizată de următorul diagnostic stabilit în octombrie 2018.

Însă și mai grav, reclamantul a considerat faptul că, fiind pensionar și având nevoie de tratament medical permanent, a fost lipsit de posibilitatea de a-și cheltui banii pentru care a muncit o perioadă de timp, dar pentru care nu a fost remunerat, iar apoi deși a avut câștig de cauză în instanță, după punerea spre executare a hotărîrii judecătorești, nu a beneficiat de o executare în termen rezonabil. De aici, a considerat reclamantul că, urmează a fi încasat un prejudiciu moral peste mărimile utilizate în acest scop în jurisprudența CEDO, în cazurile de neexecutare, egale cu sume de aproximativ 600 euro pentru 12 luni de întârziere și câte 300 euro pentru fiecare perioadă următoare de 6 luni de întârziere, ținând cont că suma neexecutată rezultă din drepturi sociale.

Astfel, a considerat reclamantul că, suma de 50 000 lei ar fi o sumă care cât de cât ar reprezenta o satisfacție echitabilă pentru creditorul executării Gheorghe Caraman.

A solicitat reclamantul Gheorghe Caraman, constatarea încălcării dreptului subiectiv al reclamantului Gheorghe Caraman la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești din 08 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în perioada 17 iulie 2017 pînă la 16 octombrie 2019, încasarea de la Ministerul Justiției al RM în beneficiul lui Gheorghe Caraman a sumei în mărime de 57 339 lei și 36 de bani, cu titlu de prejudiciu material și sumei în mărime de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești din 08 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea din 17 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a constatat încălcarea dreptului subiectiv al reclamantului Gheorghe Caraman la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești din 08 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în perioada 17 iulie 2017 pînă la 16 octombrie 2019.

S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Gheorghe Caraman suma în mărime de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești din 08 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în perioada 17 iulie 2017 pînă la 16 octombrie 2019 și s-a încasat cheltuielile de asistență juridică suportate în legătură cu prezentul litigiu în mărime de 6000 lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 22 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către apelantul Gheorghe Caraman, a fost admis apelul declarat de către Ministerul Justiției al RM, a fost modificată parțial hotărârea din 17 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea dispunerii reparării prejudiciului moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, prin diminuarea sumei dispuse spre încasare cu titlu de prejudiciu moral de la suma în mărime de 50 000 lei până la suma în mărime de 25 000 lei. În rest, hotărârea a fost menținută.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că, soluția dată de prima instanță, în partea în care a fost menținută, este una legală și corectă, constituind rezultatul examinării în ansamblu a tuturor probelor anexate prezentei cauze.

Totodată, instanța de apel a decis modificarea parțială a hotărârii din 17 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, anume în partea dispunerii reparării prejudiciului moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, prin reducerea sumei (exagerate) dispuse spre încasare cu titlu de prejudiciu moral de la suma în mărime de 50 000 lei până la suma în mărime de 25 000 lei.

Din materialele cauzei rezultă că, la data de 27 mai 2019, Gheorghe Caraman a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Ludmila Șapa cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Astfel, instanța de apel a conchis că, prima instanță întemeiat a reținut faptul că în situația descrisă în speță a fost constatată încălcarea dreptului lui Gheorghe Caraman privind executarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 2-1375/2017, emisă la 08 iunie 2017 de către Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a fost admisă parțial acțiunea depusă de Gheorghe Caraman împotriva Î.S. „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” privind încasarea restanței la salariu și repararea prejudiciului moral, nu a fost executată pînă în prezent și nu poate fi executată deoarece, patrimoniul persoanei juridice-debitor a fost luat și transmis unei persoane juridice nou create prin dezmembrare (separare) care nu a fost înregistrată pînă în prezent.

Totodată, la separarea patrimoniului Î.S. „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” au fost separate doar activele debitorului, iar pasivele (inclusiv creanțele salariale) nu au fost indicate cărei persoane juridice din cele două nou create prin separare îi revin aceste datorii și nu a fost întocmit bilanțul de repartitie necesar.

Respectiv, instanța de apel a constatat faptul că, pentru perioada de la 17 iulie 2017 pînă la 17 octombrie 2019, hotărârea menționată privind încasarea restanței salariale, indemnizației de concediere și a prejudiciului cauzat lui Gheorghe Caraman, nu a fost executată, fiind încălcat dreptul subiectiv al reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, mai cu seamă de încasare a plăților salariale, fiind calificate ca creanțe cu titlul prioritar.

Astfel, instanța de apel a reținut că, apelantul Gheorghe Caraman nu a avut un comportament pasiv în executarea hotărârii, chiar odată cu cererea de intentare a procedurii din 14 iulie 2017 privind punerea în executare a titlului de executare din 08 iunie 2017; acesta periodic solicita executorului judecătoresc informații privind procedura de executare, odată ce careva avansări în această parte nu au avut loc.

Or, cu titlul de principiu se va reține și faptul că, potrivit informației oferite de ASP la 16 septembrie 2019 se atestă faptul că I.P. ”Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău” a fost fondată prin Hotărârea Guvernului RM nr.781 din 22 iunie 2016 în rezultatul reorganizării prin dezmembrare din Î.S. ”Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău”.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr.781 din 22 iunie 2016, se atestă că, la pct.4 se indică că, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în calitate de fondator, va efectua prin intermediul comisiei de reorganizare, separarea și transmiterea către I.P. ”Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău” a activelor și pasivelor, a mijloacelor fixe și altor bunuri materiale, inclusiv a bunurilor imobile prevăzute la anexele 1, 3 al prezentei hotărâri.

Or, în situația când a avut loc reorganizarea persoanei juridice debitor al procedurii de executare, iar fondator al debitorului a devenit Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, pe cale de consecință, în condițiile art. 47 Cod de executare, art. 70 Cod de procedură civilă, instanța de apel consideră că urma a fi întreprinsă procedura de succesiune în drepturi, care se admite la orice fază a procesului, ceea ce în condițiile speței nu se atestă, deși această cerere putea fi depusă atât de către executorul judecătoresc cât și de debitor.

La caz, se mai atestă că neexecutarea documentului executoriu menționat cade în exclusivitate pe seama autorităților publice, care au omis să întocmească și bilanțul de transmitere a patrimoniului (suma activelor și pasivelor) după dezmembrarea persoanei juridice-debitor, respectiv, corect prima instanță a constatat faptul că încălcarea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești prin care obiectul vizat se referă la drepturile salariale, care nu au fost satisfăcute de către debitor pentru o perioadă mai mare de 2 ani, generează un prejudiciu moral semnificativ reclamantului.

În circumstanțele concrete ale speței, instanța de apel a pornit de la ideea că, creditorul, persoana fizică, care a obținut o hotărâre executorie împotriva statului, ca urmare a soluționării litigiului în favoarea sa, revendicându-și creanța salarială, acesta nu mai poate fi obligat să recurgă la proceduri de executare alternative pentru obținerea executării acesteia, iar statul nu poate invoca absența fondurilor pentru achitarea plății salariale stabilită printr-un titlu executoriu.

Mai mult, instanța de apel a reținut și faptul că, deși s-a constatat că la caz executorul judecătoresc Ludmila Șapa, de fapt a întreprins măsuri pentru executarea în termen rezonabil a documentului executoriu, însă totalitatea acțiunilor îndeplinite de executorul judecătoresc nu au fost eficiente și nu au avansat spre executarea hotărârii nr.2-1375/2017, emisă la 08 iunie 2017 de către Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, din motivul transmiterii de către organele statului a activelor persoanei juridice-debitor altor subiecți de drept fără a diviza pasivul debitorului și fără a înregistra noul subiect de drept în patrimoniul căruia a trecut pasivul debitorului după separare, fiind lipsă bilanțul de repartitie obligatoriu la reorganizarea persoanei juridice prin dezmembrare (separare) și anume bilanțul ce ar conține informația despre creanțe salariale neachitate.

Distinct de cele menționate mai sus, instanța de apel analizând complexitatea procedurii de executare, a conchis că, obiectivul executării silite este unul simplu, prin prisma naturii plăților solicitate, salariale, stabilită prin hotărâre irevocabilă, o procedură care nu prezintă careva dificultăți, decît ce ține de încasarea unor plăți salariale din contul debitorului persoană juridică de stat, care dispune de patrimoniu ce

poate fi urmărit - ”Colegiul național de Viticultură și Vinificație din Chișinău”.

Din aceste motive, instanța de apel a constatat că, în speță există temei legal pentru adjudecarea din contul statului în beneficiul lui Gheorghe Caraman a compensației prejudiciului moral, în condițiile instituite de Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 și a apreciat ca fiind parțial întemeiate argumentele reclamantului referitoare la faptul cuantumului prejudiciului moral încasat.

Astfel, instanța de apel a conchis că, deoarece neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii nr.2-1375/2017, emisă la 08 iunie 2017 de către Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, s-a datorat exclusiv statului, luând în considerație și perioada în care hotărârea judecătorească cu privire la încasarea drepturilor salariale a rămas neexecutată (17 iulie 2017 pînă la 16 octombrie 2019), având în vedere că, compensația pentru prejudiciul moral trebuie să fie suficientă, însă nu excesivă, instanța de apel a considerat că, criteriilor indicate corespunde suma în mărime de 25 000 lei, încasarea unei sume mai mari fiind disproporționată în raport cu încălcarea admisă și cu faptul că însăși constatarea dreptului încălcat reprezintă, potrivit jurisprudenței CtEDO (cauza Amihalachioaie c. Moldovei) o satisfacție echitabilă a suferințelor morale, însă insuficientă în speță pentru a acoperi integral întinderea acestora.

Respectiv, reieșind din circumstanțele constatate, instanța de apel a reținut că, reieșind din natura litigiului, ținând cont de principiul satisfacției echitabile, cuantumul prejudiciului moral care urmează a fi recuperat în mărime de 25 000 lei reprezintă o satisfacție echitabilă în raport cu suferințele psihice ale reclamantului Gheorghe Caraman, cauzate prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești privind încasarea drepturilor salariale pentru perioada 17 iulie 2017 pînă la 16 octombrie 2019.

Totodată, cu referire la solicitarea apelantului Gheorghe Caraman, privind încasarea prejudiciului material în mărime de 57 339 lei și 36 de bani, instanța de apel a apreciat această pretenție ca fiind neîntemeiată și pasibilă de a fi respinsă.

Așadar, instanța de apel a considerat că, pretinsele sume de către apelantul-reclamant în calitate de prejudiciu material în mărime de 57 339 lei și 36 de bani, nu a fost justificat prin careva probe, care să confirme că, prin faptul neexecutării hotărârii judecătorești acesta într-adevăr a fost suportat, or, mărimea prejudiciului material trebuie să fie unul real, însoțit de suportul probatoriu corespunzător și nicidecum ipotetic sau aproximativ.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a accentuat că, apelantul-reclamant prin pretenția respectivă de fapt urmărește substituirea debitorului obligației în baza hotărârii din 08 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, or, este inadmisibil faptul încasării restanțelor salariale din contul Ministerului Finanțelor al RM prin intermediul Ministerului Justiției al RM, pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii de către debitorul procedurii de excutare, chiar și în ipoteza în care debitorul obligației se află în gestiunea Guvernului RM.

Din considerentele menționate, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a respinge apelul declarat de către Gheorghe Caraman, de a admite apelul declarat de Ministerul Justiției al RM și de a modifica parțial hotărârea primei instanțe din 17 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin diminuarea cuantumului prejudiciului moral încasat în favoarea lui Gheorghe Caraman de la suma de 50 000 lei pînă la suma de 25 000 lei. În rest, de a menține hotărârea primei instanțe.

La 04 februarie 2022, reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM,

Daniel Pantea, a depus cerere de recurs împotriva hotărârii primei instanțe din 17 octombrie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și deciziei instanței de apel din 22 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de către Gheorghe Caraman.

La 06 aprilie 2022, reprezentantul recurentului Gheorghe Caraman, avocatul Artur Lungu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel din 22 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, casarea parțială a hotărârii primei instanțe din 17 octombrie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru în partea respingerii capătului de cerere cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în sumă de 57 339 lei și 36 de bani, ca fiind ilegală și neîntemeiată în această parte, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursurilor depuse, reprezentanții recurenților de-o parte și alta, au exprimat dezacordul cu decizia recurată, calificând-o ca fiind neîntemeiată și pasibilă de casare în temeiul prevederilor art. 432 alin. (1), (2) lit. a) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, atât reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Daniel Pantea precum și reprezentantul recurentului Gheorghe Caraman, avocatul Artur Lungu au opinat că, instanța de apel și prima instanță au aplicat eronat normele de drept material, nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, au apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanțelor vizate sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 17 februarie 2022 și ulterior la 08 aprilie 2022, instanța de recurs a comunicat participanților la proces recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 161, 193, Vol. II).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 22 septembrie 2021, iar cererile de recurs au fost depuse la 04 februarie 2022 și respectiv, la 06 aprilie 2022.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale participanților la proces la 25 octombrie 2021, conform scrisorii de însoțire (f.d. 144, Vol. II). Din materialele dosarului, reiese că reprezentantul Ministerului Justiției al RM, Daniel Pantea, a făcut cunoștință cu dosarul, inclusiv cu decizia nominalizată, la 04 februarie 2022 (f.d. 147, Vol. II), iar reprezentantul lui Gheorghe Caraman, avocatul Artur Lungu, a făcut cunoștință cu decizia nominalizată, la 28 martie 2022 (f.d. 143, Vol. II). Astfel, cererile de recurs declarate sunt depuse în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Daniel Pantea precum și reprezentantul recurentului Gheorghe Caraman, avocatul Artur Lungu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Daniel Pantea precum și recursul declarat de către reprezentantul recurentului Gheorghe Caraman, avocatul Artur Lungu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părților recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII, Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în

detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera ca fiind inadmisibile recursurile declarate de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Daniel Pantea precum și reprezentantul recurentului Gheorghe Caraman, avocatul Artur Lungu.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Daniel Pantea, precum și de către reprezentantul recurentului Gheorghe Caraman, avocatul Artur Lungu, împotriva deciziei din 22 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat